N°. 39.

BREDASCHE COURANT

ZONDAG 14 MEI 1854.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 11den Mei.

In berigten uit Konstantinopel was gemeld, dat de Fransche gezant te Konstantinopel, de heer *Baraguey d'Hilliers*, voor alle Roomsch-Katholijke onderdanen van Griekenland vrijheid had gevorderd om in Turkije te blijven wonen, en dat de Porte, gesteund door den Britschen gezant, bezwaren inbragt tegen eene uitzondering op een algemeenen maatregel, omdat zij aan de tegen Griekenland genomen maatregelen het voorkomen eener louter godsdienstige aangelegenheid zou geven. De Fransche gezant reeds beloften overeenkomstig zijnen wensch ontvangen hebbende, dreigde de diplomatieke betrekking met de Porte te zullen afbreken en Konstantinopel met het gansche gezantschap over twee dagen te zullen verlaten, indien die beloften niet ten volle vervuld wierden. Op aanhouden der Porte gaf hij in zoover toe, dat hij zeide, niet over twee, maar over vijf dagen te zullen vertrekken.

Het half-officiele orgaan der Porte, het *Journal de Constantinople*, berigt in zijn nommer van den 30sten April, dat de oneenigheid vereffend is, hebbende de Fransche gezant genoegen genomen met het aanbod der Porte, om aan de Roomsch-Katholijke onderdanen van Griekenland elk in het bijzonder, en niet in massa, verlof tot verder verblijf in Turkije te geven.

De officiele Fransche *Moniteur* berigt dat de generaal *Baraguey d'Hilliers*, de gezant van Frankrijk te Konstantinopel, van dien post teruggeroepen is, zullende hij in het bij St. Omer te vormen legerkamp onder den Keizer het bevel voeren.

— Volgens eene opgave van een dagblad van Brest, heeft Frankrijk op zijne werven thans nog 27 linieschepen in reserve, benevens ruim 400 vaartuigen van mindere grootte en te zamen 6500 stukken voerende.

— Wijders behelst het officiele dagblad het verslag van den vice-admiraal *Hamelin* nopens het gebeurde te Odessa, waaruit, behalve het reeds vroeger bekende, nog blijkt, dat men aan de zijde der Franschen 2 dooden en 2 gewonden en aan de zijde der Engelschen 1 doode en 10 gewonden telt.

— De *Moniteur* bevat een berigt uit Athene tot 2 dezer. De Grieksche Kamers zijn ontbonden. De opstandelingen hebben allerwege de nederlaag geleden. In Epirus hebben de Turken het legerkamp bij Peta ingenomen. De expeditie naar Macedonië is mislukt. De Grieksche Regering organiseert eene nieuwe poging met geldelijke ondersteuning van Rusland ten bedrage van 4 millioen roebels.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Mei.

Men schrijft den 1sten dezer uit Riga dat die vesting sterk gepalisadeerd werd en dat, indien Engelsche oorlogschepen zich op nieuw voor de haven vertoonden of eenige vijandelijkheden in de nabijheid uitoefenden, de staat van beleg weldra zou aanvangen. Terwijl anders in dezen tijd des jaars honderde schepen te Riga gezien worden, liggen er nu slechts 40 of 50, welke zich als ware het, op den breeden stroom verliezen, die, vooral, naardien de brug nog niet gereed is en de gemeenschap door stoombooten moet onderhouden worden, een somber gezigt oplevert.

— Te Bucharest is door de Russische overheid afgekondigd dat Groot-Wallachye niet door de Russische troepen zou werden ontruimd, en dat Klein-Wallachye later ook weder door hen bezet zou worden, zullende alsdan alle ingezetenen die aan de Turken bijstand verleend mogen hebben, naar de krijgswet worden gestraft.

— De Weener *Lloyd* meldt op grond van een schrijven uit Varna van den 25sten April, dat twee Engelsche en twee Fransche oorlogschepen nabij Sulina bezig waren de werken, die door de Russen tot verstopping der uitmonding van den Donau waren aangelegd, te vernielen en verdere maatregelen tot opening van dat vaarwater te nemen.

— De Weener *Lloyd* van den 6den dezer berigt dat de stad Silistria bij het afzenden der jongste tijdingen nog geduring door de Russen beschoten werd, meestal met gloeijende kogels.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van den 30sten April was de vereenigde vloot den 25sten April op de hoogte van Sebastopol gekomen en had zij twee divisiën afgezonden, eene naar Anapa en de andere naar Redut-Kaleh, twee Russische havens op de oostkust der Zwarte zee. Voor Sebastopol waren twaalf Russische handelsvaartuigen door drie stoomschepen van de vereenigde vloot genomen.

Een telegraphisch berigt uit Hamburg van gisteren (Vrijdag) meldt dat de Fransche vloot Woensdag avond in de Groote Belt bij Romsoe aangekomen was, en dat de Engelsche vloot den 7den dezer het anker heeft laten vallen voor het eiland Gottska-Sandö bij Gothland.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den Mei.

In de zitting van het Britsche Lagerhuis van jl. Maandag, heeft de kanselier der schatkist medegedeeld, welke maatregelen het gouvernement besloten had voor te dragen tot verdere voorziening in de oorlogsuitgaven: de zes millioen pond sterling die daartoe, behalve het reeds bewilligde, vooreerst zouden noodig zijn, meende het met het minste bezwaar te zullen kunnen bekomen door de incometax ook in de tweede helft van het dienstjaar tot het dubbele bedrag te heffen, door meerdere belasting der sterke dranke in Schotland en Ierland, en door de bij vroegere wetsbepalingen vastgestelde trapsgewijze verlaging van het invoerregt op de suiker vooreerst te staken.

— Uit door het bureau van koophandel openbaar gemaakte stukken blijkt dat de uitvoeren gedurende de afgeloopene maand voor bijna een millioen ponden sterling meer in waarde bedragen hebben dan gedurende dezelfde maand van het vorig jaar, welke mededeeling ter beurs zeer verblijdend en geruststellend heeft gewerkt.

— De Lords Commissarissen der Admiraliteit hebben bepaald, dat matrozen, welke inboorlingen van Finland en door Engelsche kruisers aan boord van gewone Russische schepen krijgsgevangen gemaakt zijn, vrijheid zullen kunnen erlangen om op Engelsche koopvaardijschepen dienst te nemen, doch niet op de zoodanige welker bestemming noordwaarts van het Engelsch kanaal of oostwaarts van Gibraltar, in de Middellandsche zee, is.

— Bij de Admiraliteit blijft de grootste drukte heerschen. Voortdurend wordt versterking naar de Engelsche eskaders in de Zwarte zee en Oostzee gezonden. De groote [illegible] aangenomen en naar Turkije overbrengen van kavallerie. Zij is nu van nieuwe stallen voor tusschen 350 en 400 paarden voorzien en zal ook een nagenoeg gelijk getal manschappen en en een twintigtal officieren overbrengen. Denkelijk verlaat dat schip Southampton den 20 of 21 dezen maand.

— Uit Australie wordt geschreven dat het goudveld in het district Victoria alleen gedurende het afgeloopen jaar 1853 voor de waarde van 25 millioen ponden sterling aan goud heeft opgeleverd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den Mei.

Openbare Vergadering van den Raad der gemeente Breda, gehouden den 10. Mei 1854, en bijgewoond door elf leden. — Na goedkeuring der notulen der zitting van 29 April 1854, worden medegedeeld:

A. De ingekomen stukken:

1. Besluit van Gedeputeerde Staten, goedkeurende een besluit van den Raad tot het komen in verzet tegen de door den procureur *Mr. Gouverneur*, ingeleverde declaratie van salaris en verschot, in zake het gevoerde regtsgeding over het brandemmer- en lantaarngeld. — Informatie.
2. Besluit van Gedeputeerde Staten, tot goedkeuring van het besluit van den Raad, wegens den verkoop van het huis op den hoek van het Nonnenveld, lett. A, n°. 230. — Renvooi aan Burgemeester en Wethouders.
3. Besluit van Gedeputeerde Staten, houdende goedkeuring van het besluit van den Raad, tot toekenning eener tegemoetkoming van ƒ 25, — aan den ontvanger der plaatselijke belastingen *van Kerkoerle*, ter zake zijner verhuizing. — Aan Burgemeester en Wethouders ter uitbetaling.
4. Twee besluiten van Gedeputeerde Staten, houdende goedkeuring der besluiten van den Raad wegens den aankoop van *R. Vermeulen* van een stuk grond bij de Boschbrug, en de voldoening van den koopprijs ad ƒ 400, — Aan Burgemeester en Wethouders ter uitvoering.
5. Besluit van den Gemeente-Raad van Baarle-Nassau, aanbiedende ƒ 6000 — in de kosten van aanleg van eenen Provincialen grindweg door die gemeente. — Aan de Commissie wegens dien weg.
6. Missive van den gewezen Plaatselijken Kommandant van *Wanbeyen*, tot dankbetuiging voor de verleende medewerking gedurende de waarneming dier betrekking. — Besluit, onder wederkeerige dankzegging, dien brief te beantwoorden.
7. Adres van *M. Dielemans*, om gratificatie. — Voorloopig buiten beraadslaging gehouden.

B. Regeling op voordragt van Burgemeester en Wethouders der jaarwedden van eenige ambtenaren der plaatselijke secretarie, ten gevolge der verandering in hun personeel.

C. Besluit waarbij gratificatien worden toegekend aan twee ambtenaren ter plaatselijke secretarie, wegens vele en buitengewone werkzaamheden.

D. Besluit tot uitbetaling van eenige vorderingen over 1852, wegens het schoonhouden en aanmaken van kagchels, het onderhoud der lampen en het aanplakken van billett en.

E. Aanvulling der Commissie tot herziening der Verordeningen tegen wier overtreding straf is bedreigd, met de heeren *de Roy*, *de Man* en *van Dam*.

F. Besluit waarbij de heeren *van Mens*, *van den Goorbergh* en *van Reuth*, worden benoemd tot aanvulling der Commissie voor het pensioen-fonds.

G. Besluit waarbij het adres van den gewezen stads-kostschoolhouder *Wenning*, om pensioen als zoodanig, wordt ter visie gelegd, inzonderheid voor de nieuw ingekomen raadsleden.

H. Besluit waarbij de [illegible] van den kostschoolhouder [illegible], om restitutie van stadswege der door hem vroeger gedane uitgaven tot verbetering van het gebouw der stadsschool, wordt gehouden buiten beraadslaging.

I. Ten gevolge der weigering van den heer *Brouwers* om de grondcijns ad. 4 Gl. 4 st., uitgaande op zijn pakhuis en erve, wijk B, nº 142, te betalen, worden Burgemeester en Wethouders uitgenoodigd, hem daaromtrent nader te hooren, en wordt de dispositie op het adres van denzelven *Polak*, om restitutie dier ten onregte betaalde rent, immiddels aangehouden.

K. Worden gerenvoijeerd aan de Commissie van fabrijkage, het ingekomen bestek tot vernieuwing der Donk- en Boschbruggen, ter examinatie en rapport.

L. Besluit om den Ontvanger te herinneren aan de onverwijlde inzending der reeds afgewerkte rekening over 1852.

M. Op het rapport en de voordragt der Commissie, besloten om van wege deze Gemeente in de kosten tot aanleg van eenen Provincialen grindweg over Chaam en Baarle-Nassau naar de Belgische grenzen, bij te dragen 10 pCt., na aftrek van 750 ellen, die door Breda en Ginneken voor gemeenschappelijke rekening zullen worden gelegd, om later een gedeelte uit te maken van den geprojecteerden grindweg in de rigting van Hoogstraten, en machtiging op Burgemeester en Wethouders, om na het inkomen van gelijke besluiten van de daarbij betrokken gemeente-besturen en belanghebbenden, daarvan aan Gedeputeerde Staten kennis te geven.

N. Overgelegd het rapport der Commissie wegens de oprigting van een Stedelijk Gymnasium. — Circuleren.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Woensdag zijn de algemeene beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van het armwezen geopend. Daarover hebben het woord gevoerd de heeren *Dumbar van Cats*, *van Lynden*, *van Reede van Oudshoorn*, *van Nispen*, *van Sevenaer*, *Wintgens*, *van Deinse*, *van der Veen* en *Bieruma Oosting*.

De eerste spreker begon met zijne gedachten mede te deelen over de groote verschilpunten ten aanzien dezer aangelegenheid, ook op het geschiedkundig terrein, en trad vervolgens in bijzonderheden omtrent het armwezen hier te lande. Alles zamentrekkende, komt hij tot de slotsom: daar deze wet zich van het gebied bepaalt, dat tot Staatszorg behoort, namelijk regeling van het armbestuur, maar de kerkelijke liefdadigheid vrijlaat in haar beginsel en beweging, schoon hij de verpligte mededeeling gaarne had zien wegvallen; daar de wet een einde aan veel strijd en twijfel maakt; daar hij geen kans ziet, nu eene wet tot stand te brengen, die veel beter is dan de aanhangige, daar hij eene goede werking van deze wet wil hopen, en daar hij zich vleit, dat daarin nog verbeteringen zullen worden aangebragt: — zoo is hij voorhands meer tot aanneming dan tot afstemming geneigd, maar hij zal den loop der discussien afwachten.

De heer *van Lynden* slaat een vergelijkenden blik op het vorige en op het tegenwoordige ontwerp. Schoon hij een groote tegenstander van het vorig ministerie was geweest erkent hij echter dat het ruiterlijk voor zijn beginsel uitkwam. Hier vindt hij echter wel dezelfde consequentie in de memorie van toelichting, maar niet in het ontwerp. Hij is voor de afschaffing van alle burgerlijke armbesturen en geene subsidien van Staatswege; hij zou willen afschaffen alles wat naar Staats-armzorg gelijkt.

De heer *van Reede van Oudshoorn* had gaarne gewenscht eene goedkeurende stem te geven, maar kan zulks niet. Hij was aanvankelijk gunstig voor het ontwerp gestemd, omdat er verschil tusschen dit en het vorige bestaat, maar het tegenwoordig ontwerp is in strijd met de beginselen die in de memorie van toelichting worden ontwikkeld.

De heer *van Nispen van Sevenaer* stelt op den voorgrond dat twee sprekers beden te ver gegaan zijn, om alles aan de kerkelijke liefdadigheid te willen overlaten. Hij gelooft dat het tot de vrome wenschen behoort, dat in Nederland overal de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid alleen in den nood zouden kunnen voorzien. Met genoegen heeft hij dit ontwerp ontvangen en vooral de zinsneden gelezen, die op bladz. 2 der memorie van toelichting voorkomen. Hij brengt de Regering daarvoor alle hulde, maar twijfelt toch of zij bij de uitwerking der wet wel aan die beginselen is getrouw gebleven, hetgeen hij aantoont uit eene vergelijking der memorie van toelichting met de artikelen van het ontwerp.

De heer *Wintgens* wijst op het moeijelijke des onderwerps, waarover de wetgever thans geroepen is te oordeelen; hij noemt die roeping aanvaarding van eene taak, hem door de Grondwet aan de Wetgevende Magt opgelegd. Hij pleit intusschen zeer het licht, dat sedert 1848 en meer bepaald in de laatste tijden over deze aangelegenheid is opgegaan. Zijn oordeel over dit ontwerp is over het algemeen gunstig. Het is geëvenredigd aan de behoefte; hij ziet daarin handhaving en eerbiediging van regten. Hij vindt daarin matiging in acht genomen en vooral beperking van een gezag, welks ontwikkeling hij heilloos en verderfelijk rekent.

De heer *van Deinse* acht het hoogst wenschelijk dat over dit onderwerp eene wet tot stand kome; hij meent dat men daarbij van het beginsel moet uitgaan zich te bepalen tot die inrigtingen van openbaren onderstand, welke in het algemeen belang door de zorg van den Staat bijstand behoeven; zijns inziens moet de bijzondere liefdadigheid even vrij zijn als het bijzonder onderwijs. Het beginsel dezer wet moet dus, zijns oordeels, zijn vrijheid voor bijzondere instellingen, personen en diakonien. Toetst hij het ontwerp aan die beginselen, dan komt het hem niet aannemelijk voor, en hij hoopt dat de Regering nog al die bepalingen zal wijzigen, welke met het levensbeginsel van dit onderwerp in strijd zijn.

De heer *van der Veen* aarzelt zijne goedkeurende stem aan het ontwerp te schenken, daar het de meeste armbesturen geheel aan het toezigt der Regering onttrekt. Hij maakt zijne stem dan ook afhankelijk van de meer stellige verklaringen der Regering en van de in het ontwerp te brengen wijzigingen.

De heer *Bieruma Oosting* ziet in het ontwerp het eenige middel, om met den tijd de maatschappij van de kwaal van het pauperisme te helpen ontslaan; hij vindt in het ontwerp een overgangsmaatregel, om met beleid en voorzigtigheid de overhelling tot het verkeerde stelsel der wettelijke liefdadigheid voor goed te keeren. Hij hoopt dat het denkbeeld van Staatsarmzorg langzamerhand geheel verdwijnen zal.

— In de zitting van Donderdag zijn de algemeene beraadslagingen voortgezet.

De heer *Donker* vestigt op het voetspoor van vorige sprekers de aandacht op het belang van het onderwerp en doet de vraag: wat moet er geregeld worden, hoe behoort er geregeld te worden? Hij meent dat de kerkelijke armbesturen en de bijzondere liefdadigheid buiten aliena 1 van Art. 195 der Grondwet vallen en ten anderen meent hij dat het beginsel van het ontwerp is, zij: politiezorg, waakzaamheid voor orde en rust en geene ondersteuning door burgerlijke armbesturen. Hij is bereid tot deze wet mede te werken in den zin, dat men er zoo spoedig mogelijk op terugkome. Hij deelt echter eenige bezwaren mede, vooral ten aanzien van het tweeslagtig karakter der voordragt.

De heer *van Heiden Reinestein* wederlegt onderscheiden stellingen die den vorigen dag waren voorgedragen; zoo komt hij op tegen het toenemen van het pauperisme. Hij betreurt het dat omtrent deze wet geen overleg met de kerk zelve heeft plaats gehad. Hij herhaalt dezelfde bezwaren van vorige sprekers, en noodigt de regering uit zich met de amendementen te vereenigen, die nopens het subsidiestelsel zullen worden voorgesteld.

De heer *van Goltstein* vestigt de aandacht op den tegenwoordigen toestand, vooral met het oog op de wet van 1818. Hij stelt daarbij op den voorgrond, dat het domicilie van onderstand van zelf voert tot het systema van wettelijke liefdadigheid en armentax. Hij treedt vervolgens in beschouwingen over de beide vorige ontwerpen, welke van het beginsel dier Staats-armzorg uitgingen en het versterkten. Hij schetst de gevolgen van zoodanig beginsel als doodende de eigen kracht en werkzaamheid, daar de behoeftigen dan steunen op den Staat. Hij wijst op het voorbeeld van Engeland, waar de treurige uitkomsten van dat stelsel niet zijn achtergebleven; maar ook op onze eigene ondervinding, daar het uit de verslagen over het armwezen is gebleken, dat de bijdragen van Staatswege zijn gestegen en de vrijwillige liefdadigheid is gedaald.

Hij vraagt het, waarom dat het domicilie van onderstand niet is vervallen? Vraagt hij zich af, of men door dit ontwerp uit den beklagenswaardigen toestand geraakt, waarin wij verkeeren, dan geeft hij daarop een ontkennend antwoord.

De heer *de Kempenaar* is het met den vorigen spreker volkomen eens, dat het ontwerp, zoo als het daar ligt, onoverkomelijke bezwaren aanbiedt, om te worden goedgekeurd.

De heer *Mackay* geeft een overzigt omtrent het karakter en de beginselen van het armwezen: in het tijdvak voor het Christendom, in dat na hetzelve en in het tijdvak na de hervorming van de vorige eeuw. Na zijne historische beschouwing komt spreker tot de wet zelve. Hij vindt het goed dat in de memorie van toelichting afgezien is van het gebruik wordt tot een dadelijk object van de Staatszorg. In het vorige ontwerp was dit het geval niet. Er wordt dus nu een ander stelsel gevolgd, maar zijne vraag is deze: Of het ontwerp de Kerk zoo vrij laat, als noodig is. Dit betwijfelt hij. Naar zijne meening heeft de Grondwet de *charité légale* nooit gewild.

De heer *Sloet tot Oldhuis Vening* vindt zeer veel goeds in het ontwerp, hetwelk hem over ondergeschikte bezwaren kan doen heenstappen.

De heer *van der Poel* erkent dat er veel goeds in het ontwerp gelegen is, maar dat het ook veel bezwaren aanbiedt. In zeker opzigt stelt hij het beneden het vorige ontwerp, omdat dit, men moge het beginsel afkeuren, consequent in zijne toepassing was.

Daarop heeft de Minister van Binnenlandsche zaken het woord gevoerd, om de hoofdbeginselen en de strekking der wet te ontwikkelen. De hoofdbeginselen zijn:

1º, het overlaten van de armenzorg aan de kerkelijke en bijzondere instellingen van weldadigheid; 2º, het aanwijzen van het burgerlijk armbestuur, dat onderstand verleenen kan; 3º, erkenning van de volkomen vrijheid der kerkelijke en bijzondere instellingen en regeling van de burgerlijke armbesturen.

De heer *van der Bruggen* was aanvankelijk gunstig voor het ontwerp gestemd, maar hoe meer de discussie vordert, des te meer bezwaar vindt hij in de aanneming. Kon men b. v. de werking der burgerlijke armbesturen binnen zekeren tijd, van duur beperken, zoodat de subsidien jaarlijks zouden verminderen, dan eerst zou er mogelijkheid zijn zich te verstaan.

In de zitting van gisteren zijn de algemeene beraadslagingen voortgezet.

De heer *Groen van Prinsterer* had zich gevleid dit ontwerp te kunnen aannemen, maar vreest thans genoodzaakt te zullen zijn het te verwerpen. Hij heeft behoord tot hen, op wie het ontwerp een betrekkelijk gunstigen indruk heeft gemaakt, en ook tot hen, die evenwel bezwaren tegen de voordragt hadden. Maar na de memorie van beantwoording, na de rede des Ministers, bevindt hij zich op een geheel ander terrein. Hij ziet in het ontwerp niet langer eene afwijking van de grondgedachte, maar de toepassing van een eigen stelsel van het Gouvernement, dat aldus geformuleerd kan worden: handhaving der wettelijke liefdadigheid uit het oogpunt van politie en als suppletie voor de ongenoegzaamheid der kerkelijke en bijzondere liefdadigheid. Hij verlangt, dat bij deze wet de doodsteek worde gegeven aan de wettelijke liefdadigheid en dat elke kiem daartoe uit deze wet verdwijne, zelfs het geringste overblijfsel.

De heer *Thorbecke* heeft drie hoofdbedenkingen tegen het ontwerp: 1º, dat het strekt om de armverzorging aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid over te laten; 2º, dat het is eene verzaking der regelen van toezigt op de kerkelijke en particuliere liefdadigheid, en 3º dat ook nog eene andere taak op den Staat, op de wetgeving berust, namelijk het toezigt om het rigtig beheer te verzekeren. Ten slotte zegt hij, meer dan iemand overtuigd te zijn van de moeijelijkheid van een ontwerp als het aanhangige, ook wegens de vooroordeelen, welke men te bestrijden heeft; hij is dus, zoo immer, geneigd groote toegevendheid te betoonen en aan te bevelen. Hij weet zeer goed, dat het vorige ontwerp met verzwakking aannemelijk had kunnen gemaakt worden, maar dit strookte niet met zijne overtuiging; bij zijn opvolger schijnt dit ook het geval niet te zijn, maar tusschen verzwakking en hetgene in dat ontwerp lijnregt strijdig voorkomt is groot verschil.

De heer *Sloet tot Oldhuis* is eene vijand van wettelijke liefdadigheid, die hij in sommige artikelen en ook in het onderstands domicilie vindt.

De heer *Schimmelpenninck van der Oije* zegt, hoe bij hem de overtuiging bestaat, dat, naar den loop der beraadslagingen, alle uitzigt verloren is, een ontwerp over deze aangelegenheid tot stand te brengen.

Nog voeren verscheiden sprekers het woord, waarna de zitting tot heden werd verdaagd.

— Bij Koninklijk besluit van den 5den Mei 1854, nº. 91, is aan den Minister van Staat en Generaal der infanterie, baron *R. Fagel*, laatst Zijner Majesteits buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij het hof van Frankrijk, een pensioen verleend van ƒ 4000.

Bij Koninklijk besluit van den 6den dezer is aan *S. M. Swellengrebel*, weduwe van *H. J. Royaards*, gewezen hoogleeraar in de godgeleerde faculteit der hoogeschool te Utrecht, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van ƒ 1000 's jaars.

— Bij besluit van 10 Mei jl., nº. 68, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot gewoon hoogleeraar te bevorderen den heer *P. L. Rijke*, thans buitengewoon hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkundige wetenschappen aan de hoogeschool te Leiden.

— Bij besluit van 11 Mei jl., nº. 57, heeft Zijne Majesteit goedgevonden aan *J. C. Punt*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als burgemeester der gemeente Willemstad.

— Eene circulaire van Jonkheer *H. M. Mollerus*, namens de koninklijke Commissie voor de Nederlandsche Handboog- en Scherpschutterijen, heeft aan de Handboogschutterijen in de provincie Noordbrabant kennis gegeven, dat het verlangen van den Koninklijken Beschermheer is, dat de koninklijke Handboog-schutterij *St. Sebastiaan van Willem III* te Tilburg, staande onder het *bijzondere beschermheerschap van Z. M. den Koning*, de andere Handboog-schutterijen uitnoodigt om zich aan haar aan te sluiten, ten einde in gemeen overleg tot de zamenstelling eener commissie, bedoeld in de algemeene circulaire van 20 April jl., over te gaan.

— Ten aanzien van den voor eenigen tijd in de R. K. kapel te Haandal onder Gemert gepleegden kerkroof verneemt men, dat twee personen moeten gearresteerd zijn. De gestolen gouden en zilveren voorwerpen zijn te 's Gravenhage verkocht, terwijl het kleed of de mantel van het Lieve Vrouwenbeeld te 's Bosch moet zijn ontdekt.

— Met leedwezen verneemt men, dat de landerijen onder den Dungen, St. Michiels-Gestel, Vught, enz., weder geheel onder water staan en daardoor vele blijde vooruitzigten verdwenen zijn.

— Men verneemt dat *Maurits Hartog*, die te Antwerpen de belangrijke ontvreemding ten nadeele van den heer *de Cock* gepleegd heeft, en zijn schoonvader *Joseph Hartog Machielsen*, door de politie te Londen, in bijzijn van den bestolene, zijn aangehouden, en dat de ontvreemde waarde grootendeels bij hen terug is gevonden, naardien *Maurits Hartog* die voor het grootste gedeelte in Nederlandsche bankbiljetten op zijne borst verborgen had.

— Eergisteren is, volgens eene telegraphische depeche, te Triest de Indische landpost aangekomen, berigten aanbrengende uit Bombay van den 14den April, uit Batavia van den 27sten Maart, enz. Zij schijnen geen belangrijk politiek nieuws van stelligen aard te bevatten; doch vermelden geruchtsgewijze dat tusschen drie vorsten van Midden-Azië, die van Bockhara, Khiva en Perzië, een of- en defensief verbond gesloten was, en dat de opstandelingen in China laatstelijk weder eenige overwinningen behaald hadden.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 7 Mei tot en met 13 Mei 1854. 4 mann. 4 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 7 Mei tot en met 13 Mei 1854. 9 Huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 7 Mei tot en met 13 Mei 1854. 2 mann. 2 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM den 12 Mei.

TARWE Poolsche bij partij ƒ 10 lager, andere soorten bij beschotten als voren: 130 ℔ witbonte Poolsche ƒ 500, 128 ℔ bonte dito ƒ 475; 132 ℔ O. Pommer ƒ 470, 133 ℔ Kubanka ƒ 400, 129 ℔ bonte Poolsche ƒ 490.

ROGGE in een doen met weinig handel: 121 ℔ O. Pruissische ƒ 356, 121 ℔ N. Odessa ƒ 328.

GERST flaauw: 104 ℔ Vriessche Winter ƒ 205.

HAVER goed prijshoudend: 90 ℔ dikke ƒ 190.

BOEKWEIT in een doen: 114 ℔ Sleeswijksche ƒ 230.

KOOLZAAD: najaar 1/2 P. vl. lager; op 9 vaten olie te leveren: in Sept. en Oct. e. k. 67 1/2 P. vl.

LIJNZAAD één doen: 107 à 108 ℔ Catania ƒ 415.

RAAPOLIE in eene trage stemming: op 6/w ƒ 39 1/4; Vlieg. ƒ 38; 1 Sept. en 1 Oct., e. k. ƒ 38 1/4; 1 Nov. en 1 Dec. e. k. ƒ 38 3/8.

LIJNOLIE lager afgegeven: op 6/w. ƒ 39 1/4; Vlieg. ƒ 38; 1 Sept., 1 Oct., 1 Nov. en 1 Dec. e. k. 38 à ƒ 37 3/4.

HENNEPOLIE: op 6/w. ƒ 41 3/4; Vlieg. ƒ 40 1/2.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., ƒ 82 à ƒ 86. LIJNKOEKEN, per 104 st. 11 1/2 à ƒ 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,
VAN DEN 13 MEI 1854.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van ƒ 14,75	tot ƒ 15,40.
Het dito dito Rogge Oude	» 0,00	» » 0,00
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 11,80	» » 11,85
Het dito dito Boekweit Oude	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» » 0,00	» » 8,00.
Een dito ... Boter		» 0,84.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	ƒ 2,90	tot ƒ 4,50
Het 1000 Eiken Telhout		» 3,00
Het 1000 Doof Hout		» 1,75
De kar Spaanders		» 2,90.
De » Struiken		» 3,00.
De 100 Mutsaard		» 3,50

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (12 Mei) was de fondsnotering: Ned. W. S. 2 1/2 pCt. [illegible]; 3 pCt. dito [illegible]; 4 pCt. 84 5/8, 85 1/8, 1/16; O. Ind. Leening 4 pCt. 84 5/8; Amort. Syndik. 3 1/2 pCt. 84 1/2, 85; Handelm. 4 1/2 pCt. 115 1/2; Aand. Rijnsp. 4 1/2 pCt. 93; Aand. Ned. Bank 120; Belgie 2 1/2 pCt. 46; Spanje [illegible] 1/16; 3 pCt. 36 3/4; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 33 9/16, 5/8, 1/16; Coupons Bewijzen 3 3/4; Portugezen te Londen 32 [illegible] 1/16, 3/4; Rusland 5 pCt. 97 1/4; dito 1828—29 95 7/8, 96; Certif. 1831—33 82; 4 1/2 pCt. 79, 1/8; 4 pCt. bij Hope 73 3/8, 1/2; Id. bij Stieglitz 72, 1/4; Id. 5de Serie 71 3/4; Certif. te Hamburg 5 pCt. 84 1/4; Polen Certif. 4 pCt. 62 1/4, 1/4; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 58 7/8, 59 1/2; Nieuwe 2 1/2 pCt. 30 1/8, 1/4; Nieuwe 5 pCt. 73 1/2, 74 3/8, 5/8.

** De BURGEMEESTER der Gemeente *Teteringen*, brengt bij deze ter openbare kennis, dat bij de wet van den 10. April 1854 (*Staatsblad* Nº. 23), het algemeen nut is verklaard van den aanleg van den *Spoorweg van Antwerpen tot het Hollandsch Diep* met een *Zijtak tot Breda*, en dien ten gevolge ter uitvoering van art. 12 der wet van den 28. Augustus 1851 (*Staatsblad* Nº. 125), de uitgewerkte Plans van het werk met de Kaarten en Grondteekeningen, voor zooverre die stukken deze Gemeenten betreffen, van af den 12. Mei 1854, tot dat de na te melden Commissie hare werkzaamheden binnen deze Gemeente heeft volbragt, op de Secretarie dezer Gemeente voor een ieder ter inzage zijn nedergelegd geworden — en wijders, dat de Commissie uit Gedeputeerde Staten dezer Provincie, bedoeld bij art. 10 der laatstgenoemde wet, bijgestaan door den Hoofd-Ingenieur FIJNJE en het hoofd van het Gemeentebestuur, zich op den 1. *Junij* aanstaande, des namiddags van 3 tot 4 ure, op het Raadhuis alhier zal bevinden, ten einde de bezwaren aan te hooren, die tegen het voormelde Plan zullen worden ingebragt.

Wordende de belanghebbenden mitsdien bij deze opgeroepen, hunne bezwaren tegen het bedoelde Plan alsdan bij voormelde Commissie in te dienen.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en in de *Staats-* en *Bredasche Couranten* worden geplaatst.

TETERINGEN, den 11. Mei 1854.

De Burgemeester voornoemd,
A. VAN DIJK.

BEKENDMAKING.

De BURGEMEESTER van *Rosendaal* en *Nispen* maakt bekend:

1º. Dat eene Commissie uit de Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, op den 30. der loopende maand, des morgens van 9 tot 10 ure, ten Raadhuize alhier, zal bijeenkomen, ten einde de bezwaren der belanghebbenden aan te hooren, tegen het plan van aanleg van den *Spoorweg van Antwerpen tot het Hollandsch Diep*, met een *Zijtak tot Breda*,

2º. Dat het Plan, de Toelichting en Grondteekening van gemelden Spoorweg, voor zooverre deze gemeente betreft, ter Secretarie alhier, ter inzage van een ieder zullen zijn nedergelegd, van den 15. dezer tot dat de opgemelde Commissie hare werkzaamheden in deze Gemeente zal hebben volbragt.

Wordende mitsdien de belanghebbenden opgeroepen om van de gezegde Stukken kennis te nemen en de bovengemelde bijeenkomst der Commissie bij te wonen.

ROSENDAAL, den 10. Mei 1854.

De Burgemeester voornoemd,
D. J. SCHOONHEYT.

BEKENDMAKING.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Oud- en Nieuw-Gastel*, brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat bij de wet van den 10. April 1854 (*Staatsblad* Nº. 23), het algemeen nut verklaard zijnde, van den aanleg van den *Spoorweg van Antwerpen tot het Hollandsch Diep*, met een *Zijtak van Rosendaal op Breda*, dien ten gevolge en ter voldoening van art. 12 der Wet van den 28. Augustus 1851 (*Staatsblad* Nº. 125), de uitgewerkte Plans van dat werk met de Kaarten en Grondteekeningen, voor zooverre die stukken deze Gemeente betreffen, van den 15. tot en met den 29. dezer maand, ter Secretarie alhier ter inzage van een ieder zullen liggen, alsmede dat de Commissie uit Heeren Gedeputeerde Staten

dezer Provincie, bedoeld bij art. 10 der laatstgenoemde wet, bijgestaan door den Hoofd-Ingenieur FLINJE, en het hoofd van het Gemeentebestuur, zich op den 31. Mei aanstaande des middags van 12 tot 1 uur op het Raadhuis van *Oud-Gastel* zal bevinden, ten einde de bezwaren aan te hooren, die tegen het voormelde Plan zullen worden ingebragt.

De belanghebbenden die eenige bezwaren tegen het bedoelde Plan mogten hebben, worden mitsdien bij deze opgeroepen, om dezelve op voormelde dag en uur bij de voorschreven Commissie in te dienen.

Zullende deze Bekendmaking geplaatst worden in de *Staats-* en *Bredasche Couranten*, en verders op de gewone wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

Oud-Gastel, den 11. Mei 1854.

De Burgemeester voornoemd,
J. MASTBOOM.

BEKENDMAKING.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Rucphen en Sprundel*, brengen ter kennisse van de belanghebbenden.

Dat op den 30. *Mei* 1854, des namiddags 1 tot 2 uren, eene Commissie uit de Gedeputeerde Staten dezer Provincie, bijgestaan door den Hoofd-Ingenieur FLINJE, en het hoofd van het Bestuur dezer Gemeente, zich op het Raadhuis alhier, zullen vervoegen, ten einde de bezwaren, der belanghebbende, tegen het Plan van aanleg van den *Belgischen Spoorweg van Antwerpen tot het Hollandsch Diep*, met den *Zijtak van Roosendaal tot Breda*, aan te hooren. En roepen alle belanghebbenden op, welke bezwaren mogten hebben tegen gemeld Plan, die op tijd en plaatse voormeld op te geven.

En brengen teveus ingevolge art. 12 der Wet op de onteigening van den 28. Augustus 1851 (*Staatsblad* N°. 125) ter kennisse van de belanghebbenden, dat het uitgewerkt Plan van het werk, met de Kaarten en Grondteekening, *voor zoo veel deze Gemeente aanbetreffen*, voor een ieder van den 13. dezes ter Secretarie dezer Gemeente, ter inzage zal liggen, en op dezelve verblijven, tot de voorgemelde bijeenkomst.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt, en gelijke bekendmaking in de *Staats-Courant* en *Bredasche Courant*, worden gedaan.

Rucphen, den 10. Mei 1854.

De Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. DE WEERT,
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris,
J. VOETEN.

LONDEN, 1 Maart 1854.

Ik Ondergeteekende verklaar hiermede, dat ik **DU BARRY'S REVALENTA** naauwkeurig heb onderzocht en bevonden, dat het eene zuivere, oorspronkelijke, plantaardige zelfstandigheid is, hoogst gemakkelijk te verteren, uitermate heilzaam, blijkbaar geschikt om eene weldadige werking uit te oefenen op de maag en de ingewanden en alzoo zwakke spijsvertering, verstoppingen en hare genuwachtige gevolgen krachtig te bestrijden.

Ik heb insgelijks twee namaaksels van Du Barry's Revalenta onderzocht, genaamd het eene *Warton's Ervalenta*, het andere *Nevill's Arabica*, en bevonden, *dat beiden aanmerkelijk verschilden en in elk opzigt onbruikbaar zijn, waar Du Barry's Revalenta gerustelijk kan aanbevolen worden.*

ANDREW URE, *Med. Doct. F. R. S.*

Ik Ondergeteekende ALEXANDER RIDGWAY, Openbaar Notaris, op Koninklijk gezag behoorlijk aangesteld en beëedigd te Londen, verklaar hiermede, dat de handteekening onder het bovenstaand Attest werkelijk is van ANDREW URE, Med. Doct. en F. R. S., welke het in mijne tegenwoordigheid heeft geteekend, waarom aan gemeld Attest alle geloof en vertrouwen mag geschonken worden.

Ter bekrachtiging hiervan strekke mijne onderstaande handteekening en notarieel zegel.

Gedaan op den 1sten Maart Achttien Honderd Vier en Vijftig.

ALEXANDER RIDGWAY, *Openb. Notaris.*

De **REVALENTA ARABICA** werkt zeer gunstig op de spijsverteringswerktuigen en geneest in den grond alle ziekten, die uit slechte sappen ontstaan, het neemt de oorzaak der ziekte weg, waardoor dezelve dan als een natuurlijk gevolg verdwijnt. Onder de ziekten die door slechte sappen ontstaan en door de zuivering derzelve genezen worden, behooren: Hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, buikpijn, stuipen, maagwater, maagkanker, diarrhee, zenuwziekte, galachtigheid, aandoeningen van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in bijna alle deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, verschillende rheumatieke aandoeningen, jicht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten of op zee, neerslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, hoest, aamborstigheid, benaauwdheid op de borst, slijmziekte, ongedurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, beving, afkeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, opHooping van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, waanzin en eene menigte andere ziekteverschijnselen, die men niet weet te noemen noch te rangschikken.

Het wordt in onderstaande Depôts verkocht in Blikken Bussen voor 67½, ƒ2, ƒ3.50, ƒ8, ƒ16.

Amsterdam, Verkoophuis.	Eindhoven, A. Beguin.
Breda, Wed°. Wiercx Folla.	Helmond, A. H. Martin.
» Kamermans v. Dasshorst.	's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Rozendaal, T. X. Kruger.
» P. F. Appelboom, Apoth.	Tilburg, C. H. Domhoff.
Boxmeer, G. Muller.	Waalwijk, F. v. d. Klokken.

en in de bekende Depôts in de andere steden.

*** KERKVOOGDEN der Nederduitsche Hervormde Gemeente te *Breda*, zijn voornemens, op *Woensdag den 24. Mei aanstaande*, des middags ten *twaalf ure*, in de Consistoriekamer dier Gemeente, in 't openbaar aan te besteden het AFBREKEN van **ACHT HUISJES**, en het OPBOUWEN van **DRIE BENEDEN- en TWEE BOVEN-WONINGEN** in, de Reigerstraat aldaar, met Leverantie van al de daartoe benoodigde Materialen.

Het Plan en Bestek zal van den 15. tot den 21. dezer maand, ter inzage liggen in het Koffijhuis van de Gezusters **PISTORIUS** aan de Haven te *Breda*, terwijl de aanwijzing *in loco*, door den Opzigter, zal plaats hebben op *Maandag den 22. daaraanvolgende*, des voormiddags ten *tien ure*.

GEWONE VERKOOPZAAL,

Veemarkt, Letter D, N°. 178, te Breda.

PUBLIEKE VERKOOPING, op *Donderdag den 18. Mei 1854 en volgende dag*, des voormiddags ten 10 ure, van eene aanzienlijke partij MEUBILAIRE en andere GOEDEREN, bestaande in: Mahonij- en Eiken Secretaire, Chiffonnières, Dienbuffet en Commode met marmer bladen, Mahonij Coulis-, Thee-, Speel-, Penant-, Nacht- en Waschtafels, een aantal Stoelen met paardeharen-, trijpen- en matten zittingen, eene zeer goede Pianino, eene extra goede staande Huisklok, verscheidene Spiegels en Schilderijen, Porselein, Glas- en Aardewerk, Koper-, Tin-, Blik- en IJzer Keukengerijf, Kagchels, Tapijten en Karpetten, verscheidene Ledikanten, een aantal Bedden, Matrassen, Kussens en Dekens, eenige Ellengoederen, eene partij Mans- en Vrouwen Kleederen, enz.

Daags te voren (*Woensdag*) aldaar op de gewone uren te zien.

*** Door G. B. VAN GOOR te *Gouda*, is uitgegeven en in alle Boekwinkels te bekomen: De 1e tot 15e Afl.

VAN EEN NIEUW

GEOGRAPHISCH WOORDENBOEK

DER GEHEELE AARDE,

DOOR

J. KRAMERS Jz.

In een Boekdeel, vermoedelijk compleet in 20 Afl. à 75 Cts. per Afl.

Dit WOORDENBOEK, naar de *nieuwste* en *beste* in- en uitlandsche *bronnen*, met de meeste zorg bearbeid, door eenen voor die taak allezins berekenden Schrijver, zal, ondanks zijn betrekkelijk geringen omvang (ten gevolge zijner fraaije Typographische uitvoering slechts *een* LIJVIG BOEKDEEL) al het belangrijke en wetenswaardige uit de *Aardrijkskunde*, *Statistiek* en *Volkenkunde* bevatten, dat elders den inhoud van vele Boekdeelen uitmaakt, en alzoo voor ieder eene zoo gemakkelijke als getrouwe vraagbaak zijn.

Onder meer hoogst gunstige beoordeelingen zegt Prof. VETH, in de *Gids* omtrent de letterdruk van dit Boek:

«Een buitengewone kleine, maar daarbij uitnemend zuivere en duidelijke druk, heeft den Schrijver gelegenheid gegeven in eene zeer beperkte ruimte eene volledigheid te bereiken, die onze bewondering verdient.»

Voorts wordt met goed succes gedebiteerd Afl. 1—6 van de

TWEEDE VERBETERDE EN VERMEERDERDE DRUK

DER ALGEMEENE

KUNSTWOORDENTOLK,

DOOR

J. KRAMERS Jz.

Bevattende de *Vertaling* en *Verklaring* van alle Vreemde Woorden en Zegswijzen, die in Geschriften van allerlei aard, in de taal der Zamenleving, in Handel, Bedrijf, enz. voorkomen, met aanduiding van de uitspraak en de klemtoon dier woorden en naauwkeurige opgave hunner afstamming en vorming.

Dit Werk zal in *een deel* van ongeveer 10 Afl. à 90 Cts. per Afl. compleet zijn.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.